

Entrevista a Tomeu Pedrera

Exoperador de cabina del cinema Augusta.

Rafel Gallego

Sense ells la comunicació entre artista i públic com a fi últim seria impossible. Ells obrin la darrera finestra que permet que tot l'art enllaunat que conté una pel·lícula surti i ens il·lumini.

Sempre amagats, més enllà de la darrera fila, representen l'antítesi de tot allò que d'exhibicionisme té el cinema. Són (i en el cas de Tomeu Pedrera no es gratuït dir-lo) història viva del cinema en aquestes illes.

T.M.— Com va començar en aquest ofici?

T.P.— Vaig començar al meu poble, Son Severa, de molt jove, i de seguida em vaig traslladar a Palma per fer feina a l'Augusta (que s'inaugurà llavors), era l'any 1948.

Després d'uns anys com ajudant em feren operador i posteriorment cap d'operadors.

T.M.— Quina va esser la primera projecció que va fer a l'Augusta?

T.P.— El 31 d'octubre del 48 estrenàrem la sala amb l'Orquestra Simfònica de Palma, posteriorment, l'1, 2 i 3 de novembre actuà el Ballet Rus del Comandant Vasil.

La primera pel·lícula que vaig projectar va esser *Se necesitan maridos*, amb una assistència de públic discreta.

T.M.— Quin va esser el primer gran èxit que vostè va viure com a operador?

T.P.— A l'Augusta hi ha un abans i un després d'*El último cuplé* (1957). He de reconèixer que als operadors, al principi, ens pareixia una pel·lícula nefasta, sense cap interès, però al públic palmès li va entusiasmar de tal manera que havia d'estar quatre dies i va romandre a cartellera tres mesos.

Al final els operadors cantàvem les

cançons de la pel·lícula, ens la sabíem de memòria.

T.M.— En tots aquests anys segur que ha viscut multitud de vivències i anècdotes a la cabina.

T.P.— Del primer que em record està relacionat amb *La túnica sagrada*.

Amb aquesta pel·lícula estrenàvem un nou sistema de so molt més potent que l'anterior i en un moment de la projecció, hi havia una escena amb un tro increïble que va esgarriar tothom. Al dia següent a Palma no es xerrava de res més que del "tro de l'Augusta".

Un dia que no he oblidat mai és aquell en què un espectador que havia vist *Los gritos del silencio* a Madrid va sortir de la sala indignat dient que aquell passí a Palma havia durat vint minuts menys, allò era impossible!. Sense cap dubte l'home, que no acceptà les meves explicacions tècniques, va fer una becada i no se'n temé.

T.M.— Tinc entès que el que sí tallaven era el "complement" a les sessions dobles que es feien abans.

T.P.— Sí, és veritat. Els complements eren pel·lícules de replè (normalment de baixa qualitat) que acompanyaven les dues projeccions "principals". Si no posàvem el complement a la gent (que volia passar tres hores al cinema) se li feia curt, però posar el complement sencer era massa.

T.M.— Em sembla que va tenir l'oportunitat de conèixer famosos del món del cinema.

T.P.— Sí, efectivament, vaig conèixer, per exemple, George Sanders en ocasió d'una pel·lícula rodada a Mallorca i que per una sèrie de circumstàncies es va haver de doblar a la nostra cabina.

Per cert, ens varen pagar 500 PTA que aleshores era una barbaritat.

Xerrant d'anècdotes, també vaig veure de prop Joan Collins, la qual va perdre un encenedor a la sala i va posar a tothom a cercar-lo (al final crec que ho vàrem trobar).

També em record de Carmen Sevilla que em va dir de tot a la preestrena d'una de les seves pel·lícules perquè la part final de totes les escenes es tallaven i no se sentia la darrera part de la frase. Evidentment era un problema del muntatge de la pel·lícula que s'havia fet malament. Jo no podia fer-hi res, però la renyada em la vaig dur.

T.M.— Com a observador privilegiat, què ens pot contar sobre els diferents comportaments, reaccions i preferències del públic de Palma?

T.P.— Te puc contar alguna cosa relacionada amb el doblatge. Abans (i ara supòs que també) els actors estaven íntimament lligats a la veu del seu doblador, per exemple, Rock Hudson

“La primera pel·lícula que vaig projectar va esser *Se necesitan maridos*, amb una assistència de públic discreta.”

sempre era doblat per un tal Juan Manuel Soriano i el públic no hagués admès una altra veu.

Una vegada record una dona que va sortir indignada d'una sessió pel fet que a Richard Widmark li havien canviat la “seva” preciosa veu.

Record amb simpatia els crits del públic a determinades escenes d'acció o de por o el murmurí que provocaven les escenes d'amor on hi havia alguna besada (eren altres temps...).

Quant a les preferències de la gent dir que tenien molt d'èxit les pel·lícules de Manolo Escobar, l'esmentada Carmen Sevilla i companyia. També agradava el cinema italià, però no tant les “grans” pel·lícules italianes com *Ladrón de Bicicletas* o *Stromboli*, sinó més bé aquells musicals de Renato Carosone o Modugno.

El dia de més afluència era, com sempre, el Diumenge en què gairebé havies de tenir influència amb la taquilla per aconseguir una entrada.

T.M.— Hi havia dificultat perquè arribassin les pel·lícules a Palma?

T.P.— Teniem problemes amb les pel·lícules nord-americanes pel tema dels “royalties”.

Les altres arribaven sense dificultats un mes després (més o menys) de l'estrena a Barcelona.

T.M.— Com creu que ha evolucionat l'interès del públic pel cinema a Palma?

T.P.— Al principi va costar bastant. Després, a partir de mitjans cinquanta, la cosa anava molt millor, fins l'arribada i implantació de la televisió.

Però crec que ara estam vivint un bon moment, gràcies sobretot a la gent jove.

T.M.— No em resistescx a demanar-li per les seves pel·lícules preferides, actors, directors... Supòs que per un home que ha vist tant de cinema serà difícil triar.

T.P.— Sense cap dubte la pel·lícula de la meua vida és *Eva al desnudo*. Però n'hi ha moltes, record que vaig anar a Barcelona per l'estrena de *West Side Story*. També em varen marcar *Espartaco*, *L'Home elefant* o una obra mestra de W. Wyler anomenada *La Señorita Minniver*.

Darrerament m'han impactat *La*

Lista de Schindler i *El paciente inglés*.

Dels directors me qued amb la versatilitat de Kubrick i amb l'humor de Blake Edwards.

Quant als actors, Spencer Tracy i Bette Davis eran autèntics genis.

T.M.— Per acabar, un al·legat a favor del cinema.

T.P.— El cinema és meravellós, la millor cosa que s'ha inventat.

Quan veig una bona pel·lícula, com les que t'he anomenat abans, surt del cinema i estic un parell de dies com si em faltés alguna cosa.

Experimentes una sensació de buit, un buit que només es pot omplir tornant a veure-la.

